

26.3.2008

1680/9220/2007

Salon Alueradio Oy

PL 882
24101 Salo

Viite
Ref.
Ref.
Asia
Ärende
Subject

VIESTINTÄVIRASTON PÄÄTÖS RADIO-OHJELMISTOSTA JA MAINONNASTA

Asian tausta

Viestintävirasto on teettänyt tutkimuksen toimiluvanvaraisten radioiden sisällöstä. Tutkimuksessa on kerätty tietoa ohjelmistojen sisällöstä yhden tutkimuspäivän aikana. Ohjelmistojen sisältöä on kuvattu toimiluvassa ohjelmiston sisällölle asetettujen vaatimusten pohjalta. Lisäksi tutkimuksessa on selvitetty televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) mainonnan määrää ja erottamista koskevien säännösten huomioimista tutkimuksen otospäivänä. Tutkimusotantaan on valikoitunut muun muassa Salon Alueradio Oy:lle myönnetty toimilupa, jonka perusteella yhtiöllä on oikeus harjoittaa paikallista radiotoimintaa analogisissa radioverkoissa. Toimiluvassa mainituilla taajuuksilla lähetetään Rogmo FM:n lähetystä.

Säännökset

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä säädetään oikeudesta televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen. Pykälän 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Televisio- tai radiotoiminnan harjoittamiseen viestintämarkkinalain 2 §:ssä tarkoitetussa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa on muissa kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa haettava valtioneuvostolta toimilupa (ohjelmistolupa)."

Lain 11 § koskee toimilupamääräyksiä. Pykälän mukaan:

"Toimilupaviranomaisella on oikeus antaa toimilupiin liittyviä ohjelmatoimintaa koskevia, ohjelmiston monipuolisuuden ja yleisön erityisryhmien tarpeiden turvaamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä.

Toimilupaviranomaisella on oikeus antaa myös määräyksiä, jotka koskevat:

1) lähetysten alueellista kuuluvuutta tai näkyvyyttä;

- 2) vuorokautista lähetysaikaa; ja
3) lähetystekniikkaa ja siirtokapasiteettia."

Lain 21 §:ssä säädetään mainonnan, teleostoslähetysten ja sponsoroinnin yleisistä periaatteista. Pykälän 1 momentin mukaan:

"Televisio- ja radiomainokset on voitava tunnistaa mainoksiksi ja teleostoslähetykset teleostoslähetyksiksi. Ne on erotettava muusta ohjelmistosta kuva- tai äänitunnuksella."

Radiomainonnan aikarajoituksista säädetään lain 30 §:ssä seuraavaa:

"Radiomainosten lähetysaika ei saa olla yli kymmenen prosenttia päivittäisestä lähetysajasta. Mainoksia saa radiolähetyksissä kuitenkin kunakin kahtena peräkkäisenä täytenä tuntina olla enintään yhteensä 24 minuuttia."

Mikäli päivittäinen lähetysaika on 24 tuntia, saa lain 30 §:n mukaan radiomainosten lähetysaika olla siis enintään 2 tuntia 24 minuuttia.

Lain 36 §:n 1 momentissa säädetään pakkokeinoista seuraavaa:

"Jos televisio- tai radiotoiminnan harjoittaja taikka muu viestintämarkkina-alaissa tarkoitettu teleyritys rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, valvontaviranomainen voi antaa sille huomautuksen ja velvoittaa sitä korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko siten kuin uhkasakkolaissa säädetään."

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista, jollei valvonta kuulu kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan. Säännöksen nojalla Viestintävirasto valvoo muun muassa radiotoiminnan harjoittamiseen myönnettyjen toimilupien ehtojen noudattamista.

Toimilupa

Valtioneuvosto on 31.5.2006 myöntänyt Salon Aueradio Oy:lle toimiluvan paikallisen radiotoiminnan harjoittamiseen analogisissa radioverkoissa, mihin liittyvän radiokanavan ohjelmisto on ollut mukana tutkimuksessa. Toimilupa koskee seuraavia taajuuksia:

Salo (Salo 93,5 MHz)

Toimilupa on voimassa 1.1.2007–31.12.2011.

Toimiluvassa todetaan ohjelmiston osalta seuraavaa:

"Toimiluvan nojalla lähetettävän radiolähetysten tulee koostua kuuluvuusalueen alle 30-vuotiaalle väestölle suunnatusta ohjelmistosta, joka sisältää erityisesti kuuluvuusalueen asioita käsittelevää tai kuuluvuusalueen erityisryhmiä palvelevaa toimituksellista aineistoa. Lähetysten tulee olla selvästi tunnistettavissa omaksi, itsenäiseksi ohjelmistokseen."

Puhesisältöjen osuus lähetyksajasta tulee olla keskimäärin vähintään 15 prosenttia kunakin arkipäivänä kello 6:n ja 18:n välillä. Keskimääräinen aika lasketaan kullakin viikolta maanantaista perjantaihin.

Ohjelmistoon tulee päivittäin sisällyttää säännöllisesti kuuluvuusalueen asioita käsitteleviä tai kuuluvuusalueen erityisryhmiä palvelevia uutislähetyksiä tai muita vastaavia toimituksellisia sisältöjä.

Jos toimiluvan nojalla voidaan lähettää radiolähetystä useammalla taajuudella, kullakin taajuudella tulee lähettää pääosin samaa lähetystä. Eri taajuuksilla voidaan kuitenkin lähettää erilaista toimituksellista aineistoa päivittäin keskimäärin enintään kaksi tuntia. Keskimääräinen aika lasketaan kullakin viikolta päivittäin."

Kyseisillä taajuuksilla lähetetään Rogmo FM:n lähetystä.

Tutkimuksen havainnot

Tutkimuksessa on 26.4.2007 kello 6.00–18.00 tallennetussa näytteessä havaittu seuraavia seikkoja Rogmo FM:n lähetyksessä suhteessa televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain säännöksiin sekä toimilupaan liittyviin määräyksiin.

Puhesisältöjen osuus

Rogmo FM:n lähetyksessä torstaina 26.4.2007 kello 6.00 - 18.00 oli kaikkiaan noin 45 minuuttia (00:45:02) toimituksellista puhesisältöä, eli yhteensä noin 6,3 prosenttia tutkitusta yhden päivän näytteestä.

Mainosten tunnistettavuus ja erottaminen muusta ohjelmistosta

Rogmo FM:n lähetyksinäytteeseen sisältyvien mainoskatkojen alku ja loppu oli merkitty äänitunnuksilla lukuun ottamatta kahta poikkeusta (klo 14.20 ja klo 16.59), joissa mainoskatkosta siirryttiin suoraan musiikkiesitykseen.

Viestintäviraston selvityspyyntö 6.11.2007

Viestintävirasto pyysi Salon Alueradio Oy:n selvitystä siitä, miten televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain säännökset sekä toimilupiin liittyvät määräykset on otettu huomioon Salon Alueradio Oy:n harjoittamassa radiotoiminnassa. Salon Alueradio Oy:ltä pyydettiin selvitystä erityisesti Rogmo FM:n lähetyksessä havaituista poikkeamista suhteessa televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain säännöksiin sekä toimilupaan liittyviin määräyksiin. Havaittujen poikkeamien osalta selvitystä pyydettiin erityisesti:

1. Puhesisältöjen osuudesta suhteessa toimiluvassa edellytettävään osuuteen: miten tutkimuksessa esiin tullut puhesisältöjen osuus heijastaa Salon Alueradio Oy:n näkemyksen mukaan puhesisältöjen keskimääräistä osuutta toimiluvassa määritellyllä viikoittaisella aikajaksolla maanantaista perjantaihin kello 6–18?

2. Mainosten tunnistettavuutta ja erottamista koskevien säännösten noudattamisesta.
3. Mahdollisista toimenpiteistä, joihin Salon Alueradio Oy aikoo ryhtyä tutkimuksen tuloksen johdosta.

Selvitys pyydettiin toimittamaan Viestintävirastolle 27.11.2007 mennessä.

Salon Alueradio Oy:n selvitys 27.11.2007

Salon Alueradio Oy toimitti selvitystä asiassa 27.11.2007. Salon Alueradio Oy on todennut selvityksessään muun muassa seuraavaa:

"1. Puheisältöjen osuus suhteessa toimiluvassa edellytettävään osuuteen.

Tutkimus tehtiin yhden päivän otoksen perusteella, joten se heijastaa vain osittain meidän viikoittaista ohjelmavirtaamme, sillä eri viikonpäivät ovat hieman erilaisia. Yleiskuva ohjelmasisällöstä on kuitenkin varmaan ollut riittävä. Pienillä resursseilla toimivassa radiossa on todella haasteellista päästä toimiluvan edellyttämälle puheosuuden tasolle, kun lähetämme nimenomaan paikallisia ohjelmia ja juttusarjoja. Meillä on paikallisia yhteistyötahoja, jotka tekevät silloin tällöin ohjelmaa, mutta näiden pitkäjänteinen sitoutuminen on ollut selvä ongelma meille. Tilanne on kylläkin parantunut tämän syksyn aikana, ja tavoitteemme on päästä toimiluvan edellyttämälle tasolle viimeistään ensi vuoden alkupuolella.

2. Mainosten tunnistettavuus ja erottaminen muusta ohjelmistosta.

Mainoskatkojen alku- ja lopputunnukset ovat kyllä käytössä. Kyseisen päivän ohjelmavirrassa on ollut valitettava virhe. Kiinnitämme jatkossa erityistä huomiota ohjelmavirran oikeellisuuteen, jottei kyseisenkaltaisia virheitä pääse enää sattumaan.

3. Toimenpiteet, joihin Salon Alueradio on ryhtynyt puheisältöjen lisäämiseksi.

Rogmo FM lähettää puheohjelmaa pääasiassa iltapäivisin, koska kanava on suunnattu erikoisesti nuorille, jotka eivät aamuisin juurikaan kuuntele radiota. Lähetämme taajuudella juonnetun paikallisasiihin keskittyvän iltapäiväohjelman päivittäin kello 14 - 18. Huhtikuussa, kun otantatutkimus tehtiin, meillä oli vielä toiminnan sisäänajo osittain kesken, sillä olemme pieni, paikallinen radiotoimija, ja kehitämme juonnetun ohjelman osuutta koko ajan. Kesällä ja syksyn aikana olemme lisänneet selkeästi paikallisen ohjelman osuutta, mm. paikallisuutiset tasatunnein kello 11 - 18. Lisäksi olemme lisänneet esimerkiksi urheiluun keskittyvää ohjelmaa myös aamuun.

Nuoret ovat todella haasteellinen kohderyhmä, sillä he pitävät erityisesti musiikista ja siksi pääpaino jatkossakin on hyvällä musiikilla. Paikallisohjelmat ovat juuri se lisäarvo, jolla voimme erottua muista kaupallisista radioista, joten panostamme siihen nyt ja jatkossa mahdollisimman paljon. Olemme mm. keskustelemassa paikallisten AMK-opiskelijoiden kanssa heitä palvelevan sisällön saamisesta mukaan sekä erään yhteistyöta-

hon kanssa puuhaamme paikallisten nuorisolle suunnattujen klubi-iltojen aikaansaamisesta.

Kaikessa ohjelmatoiminnassa lähtökohtamme on paikallisesti tuotettu ohjelma, mutta hyvien, pysyvien yhteistyökumppaneiden löytäminen ei pie-nellä paikkakunnalla aina ole helppoa. Varsinkin nuoret paikalliset tekijät, joille olemme antaneet mahdollisuuden tehdä radio-ohjelmia, kyllästyvät usein nopeasti alkuinnostuksen mentyä ohitse. Olemme nyt selkeästi to-denneet, että meidän on jatkossa panostettava enemmän nuorten ohjel-mantekijöiden tukemiseen, jottei ohjelman teko tule heille liian raskaaksi.

Panostamme jatkossakin paikallisuuteen ohjelmatuotannossa ja juonnois-sa. Juonnetun ohjelmasisällön osalta olemme menneet koko viime ajan eteenpäin ja uskomme pääsevämme kyllä toimiluvan edellyttämälle mi-nimitasolle viimeistään ensi vuoden alkupuolella."

Päätöksen perustelut

Rogmo FM:n toimiluvan mukaan puhesisältöjen osuus lähetyksajasta tulee olla keskimäärin vähintään 15 prosenttia kunakin arkipäivänä kello 6:n ja 18:n välillä. Keskimääräinen aika lasketaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin. Tutkimuksessa on kuitenkin analysoitu radiokanavien lähe-tystä ainoastaan yhden päivän osalta.

Rogmo FM:n puhesisältöjen osuus lähetyksajasta alitti tutkimuksessa ana-lysoidun yhden päivän osalta 8,7 prosenttiyksikköä toimiluvassa edelly-tettävän 15 prosentin keskimääräisen osuuden, joka lasketaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin.

Salon Alueradio Oy on myöntänyt selvityksessään, että he eivät ole pys-tyneet täyttämään toimiluvassa edellytettävää puhesisältöjen osuutta lä-hetyksajasta. Salon Alueradio Oy:n tavoitteena on päästä toimiluvassa edellytetyille tasolle viimeistään vuoden 2008 alkupuolella.

Viestintävirasto katsoo, ettei Salon Alueradio Oy ole noudattanut Rogmo FM:n toiminnassa kyseiseen toimilupaan sisältyvää puhesisältöjen osuut-ta koskevaa määräystä.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 21 §:n 1 momentin mukaan televisio- ja radiomainokset on voitava tunnistaa mainoksiksi ja teleostos-lähetykset teleostoslähetyksiksi. Ne on erotettava muusta ohjelmistosta kuva- tai äänitunnuksella.

Rogmo FM:n lähetyksnäytteessä siirryttiin kaksi kertaa mainoskatkosta suoraan musiikkiesitykseen.

Salon Alueradio Oy on todennut selvityksessään, että mainoskatkojen al-ku- ja lopputunnukset ovat käytössä, mutta kyseisen päivän ohjelmavir-rassa on ollut virhe. Selvityksen mukaan Salon Alueradio Oy kiinnittää jatkossa erityistä huomiota ohjelmavirran oikeellisuuteen, jottei kyseisen-kaltaisia virheitä pääse enää sattumaan.

Viestintävirasto katsoo, ettei Salon Alueradio Oy ole noudattanut Rogmo FM:n toiminnassa televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 21 §:n 1 momenttia.

